

Vežba br. 9.

Obrtanje krutog tela oko nepomične tačke

Brzina i ubrzanje tačke tela koje se obrće oko nepomične tačke.
Regularna precesija.

1. Obrtanje tela oko nepomične tačke dato je izvodima po vremenu Ojlerovih uglova

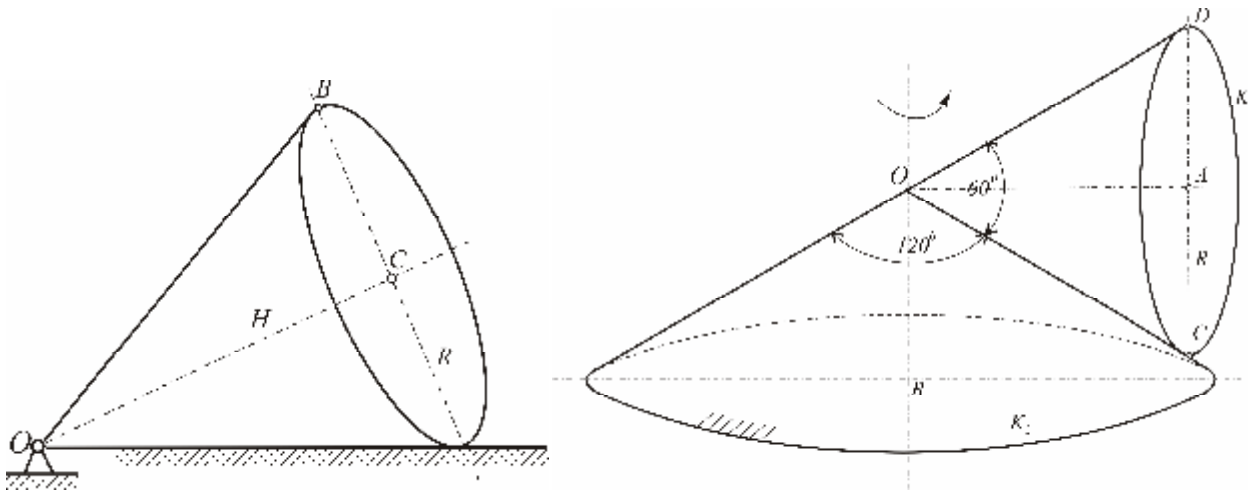
$$\dot{\psi} = 2n, \dot{\varphi} = 2, \dot{\theta} = 0.$$

Odrediti projekcije ugaone brzine na ose pokretnog i nepokretnog koordinatnog sistema ako su u početnom trenutku Ojlerovi uglovi imali vrednosti

$$\psi(0) = \psi_0 = \frac{\pi}{2}, \varphi(0) = \varphi_0 = 0, \theta(0) = \theta_0 = \frac{\pi}{3}.$$

Kolika mora biti vrednost parametra n da bi nepokretni aksoid bio Oxy ravan? Za taj slučaj odrediti jednačinu pokretnog aksoida.

2. Kružni konus poluprečnika osnove R , visine $H = \frac{4}{3}R$, kotrlja se bez klizanja oko tačke O po nepomičnoj glatkoj ravni u indirektnom smeru. Brzina središta C osnove konusa je $V_C = V_0$.

3. Pokretni kružni konus K_1 , čiji je ugao pri vrhu 60° , obiđe u datom smeru 120 puta u minuti nepokretni kružni konus K_2 , čiji je ugao pri vrhu 120° . Poluprečnik osnove pokretnog konusa je R . Odrediti ugaonu brzinu precesije, sopstvene rotacije i apsolutnu ugaonu brzinu i ugaono ubrzanje konusa K_1 , kao i brzine i ubrzanja tačaka C i D .

Zadaci za vežbu:

4. Disk AB , poluprečnika R , sa centrom u tački C , kotrlja se bez klizanja po unutrašnjosti cilindra u indirektnom smeru. Disk je čvrsto, pod pravim uglom, vezan za štap OC dužine $\sqrt{3}R$, koji je zglobno vezan za ležište O . Pri ovakvom kretanju štap OC zaklapa ugao od 60° sa

Strana 2 od 2

horizontalom, a brzina tačke C je tokom vremena konstantnog intenziteta, $V_C = V_0$. Odrediti brzine i ubrzanja tačaka A i B.

